

Inventering av stora rovdjur

Inventeringssäsongen 2022–2023

Publiceringsdatum

2023-06-29

Kontaktperson

Mikael Fransson, enheten för
natur- och viltärenden
Telefon: 010-223 10 00
stockholm@lansstyrelsen.se

Bakgrund

Enligt 8 § i förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, järv, kungsörn, lo och varg, ska Länsstyrelsen varje år undersöka hur många föryngringar som förekommer i länet. Inventeringens syfte är att fastställa det totala antalet årliga föryngringar av björn, järv, kungsörn, lo och varg. Hur inventeringen ska gå till är reglerat i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (NFS 2007:10). Länsstyrelsen kontrollerar inrapporterade observationer samt genomför inventeringar för att fastställa det totala antalet föryngringar, utbredning och förekomst av björn, järv, kungsörn och lo. För varg ska antalet familjegrupper och revirmarkerande par fastställas.

Strategin för rovdjursinventeringen är att hela länets yta ska sökas av systematiskt för att finna och kvalitetssäkra vargrevir, familjegrupper och föryngringar av varg och lodjur samt förekomst av järv. Snötillgången var mycket dålig under hela inventeringssäsongen. De dagar som har erbjudit bra spåringsförhållanden har varit ett fåtal.

Täckningsgraden är ett begrepp som förklarar hur väl man lyckats inventera länets yta. God täckningsgrad är lika med att man bedömer att hela eller större delen av länet har inventerats på ett önskvärt sätt under goda förhållanden. Ju kortare tid som går mellan spårningarnas aktivitetsdatum (det datum då lodjuren bedöms ha gjort spåren), desto kortare avståndskriterier kan man använda för att skilja mellan olika familjegrupper. Det är därför viktigt att följa upp inrapporterade spår så fort som möjligt.

Allmänhetens observationer rapporteras in via appen Skandobs Touch eller www.skandobs.se. Observationerna kan bestå av spår, bilder från rapportörens kamera, åtelkameror eller synobservationer. Länsstyrelsen i Stockholm fick under inventeringssäsongen 2022–2023 in 522 rapporter från allmänheten via Skandobs Touch och skandobs.se.

Den huvudsakliga inventeringen har skett under vintertid eftersom fältpersonalen då kan följa djurens spår i snö. Under den snöfria perioden följs inrapporterade observationer upp i den mån det bedöms vara möjligt, vargspillning samlas in löpande under året och kameror används året runt. I år satte Länsstyrelsen upp ett 50-tal kameror för att försöka fånga varg och lo på bild och vi har kvalitetssäkrat ett stort antal lodjur och vargar tack vare våra kameror.

Inventeringsresultat för 2022–2023

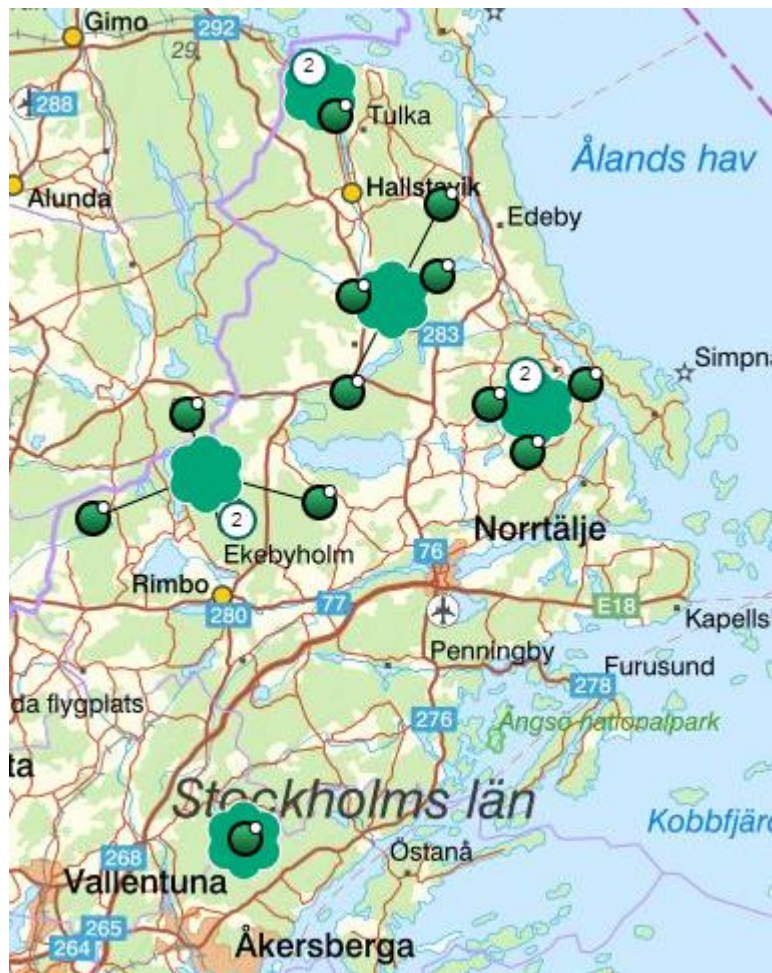
Skandobs

Allmänhetens rapportering via Skandobs är Länsstyrelsen mest värdefulla verktyg under inventeringsperioden. Under inventeringssäsongen 2022–2023 fick Länsstyrelsen in 522 rapporter från allmänheten via Skandobs Touch och skandobs.se.

Familjegrupper av lodjur

Under inventeringsperioden fastställs familjegrupper av lodjur (hona med unge). Eftersom lodjurens hemområden kan överlappa med varandra innebär det att en familjegrupp måste kunna särskiljas från en annan. Här används ett begrepp som kallas för avståndskriterier – det avstånd som används i samband med datum för observation. Det vill säga, ju kortare tid som går mellan spårningarnas aktivitetsdatum (det datum då lodjuren bedöms ha gjort spåren), desto kortare avståndskriterier kan man använda för att skilja mellan olika familjegrupper. Det är därför viktigt att följa upp inrapporterade spår så fort som möjligt.

Totalt har vi kvalitetssäkrat familjegrupper på 18 platser under säsongen men utifrån gällande regelverk och avståndskriterier så grupperas dessa alltså ihop till 4,5. Som en total har sex (6) familjegrupper kvalitetssäkrats inom Stockholms län inventeringssäsongen 2022–2023. Det innebär att vi har samma resultat som inventeringssäsongen 2021–2022. Vi ligger därmed över vår miniminivå på 3,5 familjegrupper men något under förvaltningsnivån som är 5–7 familjegrupper. Två familjegrupper befann sig nära gränsen till Uppsala och delas därför med Länsstyrelsen i Uppsala län. Stockholms län delar även en familjegrupp med Södermanlands län. Efter delningarna ger detta ett inventeringsresultat på fyra och en halv (4,5) familjegrupper i Stockholms län. Den större punkten på kartan visar centrumpunkten för observationerna inom lodjursgrupperingen, se figur 1 och 2.

Figur 1: Familjegrupper lodjur 2022–2023, norra delen av länet.

Figur 2: Familjegrupper lodjur 2022–2023, södra delen av länet.

Bretorp

En hona med tre (3) ungar passerade Länsstyrelsens kamera vid Bretorp, Nykvarns kommun i slutet av oktober 2022. Det var enda gången denna hona passerade kameran. Familjegruppen delas med Södermanlands län.

Figur 3: Lodjurshona med 3 ungar, Bretorp. Foto: Länsstyrelsen

Järsjö

Denna familjegrupp är den nordligaste i länet och delas med Uppsala län. Familjegruppen kvalitetssäkrades med hjälp av en privatpersons åtelkamera i Järsjö, Norrtälje kommun. Hona med två (2) ungar observerades vid åteln.

Figur 4: Lodjurshona med 2 ungar i Järsjö. Foto: privat

Gribby

I samband med besiktning av dovhjortar inom ett vilthägn, spårades en hona med två (2) ungar vid Gribby som ligger söder om Hallstavik, Norrtälje kommun. Denna familjegrupp är en länsegen familjegrupp.

Figur 5: Lodjurshona med två (2) ungar i Gribby. Foto: Länsstyrelsen

Rånäs

Ytterligare en familjegrupp som delas med Uppsala län är denna lodjurshona med två (2) ungar, som spårades i slutet av februari. Familjegruppen spårades vid Rånäs som ligger strax norr om Rimbo i Norrtälje kommun.

Figur 6: Lodjurshona med två (2) ungar, Rånäs. Foto: Länsstyrelsen

Nor

I början av januari 2023 går en lodjurshona med två (2) ungar upp på en altan i Nor som ligger norr om Norrtälje. På altanen satt en privat övervakningskamera som filmade hela händelsen. Länsstyrelsen fick under säsongen in många rapporter från privatpersoner i området som hade observerat olika lodjursfamiljer,

Figur 7: Lodjurshona med 2 ungar. Foto: privat

Bromseby

Den 25 november passerade en lodjurshona med en (1) unge en av Länsstyrelsens kameror i Bromseby, Österåkers kommun. Denna familjegrupp kom att bli en länsegen.

Figur 8: Lodjurshona med 1 unge. Foto: Länsstyrelsen

Döda lodjur

En vuxen hona påträffades död på Vätö, Norrtälje kommun i december 2022. Lodjuret var kraftigt utmärglat och var dessutom angripet av skabb.

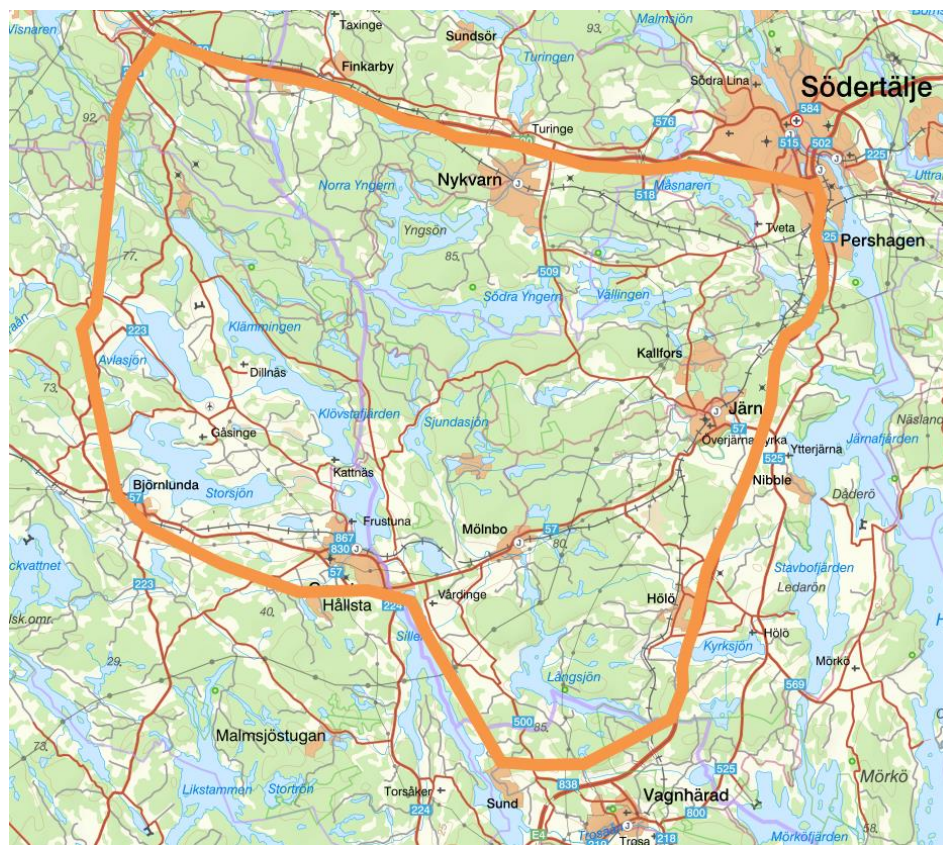
Varg

Totalt berördes Stockholms län av ett halvt (0,5) vargrevir under inventeringssäsongen 2022–2023.

Sjundareviret

Familjegrupp med föryngring. Reviret delas med Södermanlands län eftersom reviret sträcker sig över länsgränsen, se figur 8. Med familjegrupp menas att det finns minst tre (3) vargar inom ett revir och att minst en av vargarna revirmarkerar. Årets föryngring innebär att det är femte gången det fötts valpar inom Sjundareviret sedan 2015. Det är konstaterat att det föddes minst sju (7) valpar 2022, då valparna fångades på film i juli månad.

Den revirmarkerande tiken, G253-17 har återfunnits genom DNA under inventeringen. Däremot har den tidigare revirmarkerande hanen, G11-17, inte återfunnits, trots en mängd analyserade prover under inventeringssäsongen.

Figur 9: Estimerat utbredningsområde för Sjundareviret.

Figur 10: Familjegrupp i Sjundareviret. Foto: Länsstyrelsen

Övriga stationära vargar

En ny varg, G81-21, född i Tinäset II, Dalarna och Gävleborgs län har kvalitetssäkrats genom DNA-analys. Vargen, som är en hane, rör sig i området kring Sigtuna. Senare under inventeringssäsongen har denna varg inte återfunnits i länet.

Döda vargar

Under inventeringsperioden har det inte påträffats någon död varg i länet.

Järv och björn

Ett fåtal rapporter har inkommit om järv i Stockholms län. Ingen observation av järv har kunnat kvalitetssäkras inom Stockholms län under vintern 2022–2023. De rapporter som har kunnat kontrolleras har varit felrapporter.

Mellan perioden 21 augusti–31 oktober 2022 genomfördes inventering av björn i Stockholms län. Det var andra gången som det inventerades björn i Stockholms län. Under inventeringen samlades det in sex (6) st. spillningar av allmänheten som bedömdes komma från björn. Ett (1) prov visade sig komma från björn, det gick dock ej att individbestämma björnen. Efter inventeringsperioden har det rört sig en björn inom samma område som spillningen samlades in.

Figur 11: Björn i Norrtälje kommun. Foto: privat